

Lo Catalanista

Diari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

Direcció y Redacció: CALDERÓN, 36

Administració: PLASSA Sant ROCH, 11

Representació Administrativa á Barcelona
Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell.	4 rals al més.
Fora.	14 • trimestre.
Un número sol.	5 céntims.

Anuncis á preus convencionals.

Ganga.— Per retirarse del negoci 's ven una acreditada **botiga de gorras**, situada á la RAMBLA, N.º 41.

Pera més informes en lo mateix establiment.

Teatre Principal.— Està en venda un dels millors palcos del 1.er pis d' aquest Teatre. En la Administració d' aquest diari donarán mes detalls.

Servei de trens pera passatgers desde l' dia 20 de Janer

ASCENDENTS	Hora ciutat	DESCENDENTS	Hora ciutat
Pera Manresa, Mixto	7 h. 15. Matí	De Tarrassa, Tramvia	6 h. 29. Matí
> Manresa, Mixto	9 > 06. >	> Manresa, Mixto	8 > 19. >
> Zaragoza, Correo 260	11 > .	> Manresa, Exprés 251	10 > 01. *
> Tarrassa, Tramvia	12 > 24. Tde.	> Lleyda, Mixto	12 > 27. Tde.
> Lleyda, Mixto	3 > 23. *	> Tarrassa, Tramvia	1 > 38. *
> Manresa, Exprés 250	5 > 30 *	> Mauresa, Mixto	3 > 19. *
> Manresa, Mixto	8 > 05. Nit	> Zaragoza, Correo 261	5 > 33. *
		> Manresa, Mixto	8 > 48. *

Sortidas de Barcelona pera Sabadell. (Hora ciutat). Demati: 6'08, 7'58, 10'08, 11'25. Tarde: 2'07, 4'35, 7'03.

Pera tots los trens serveixen los bitllets senzills de preu reduxit, escepte 'ls següents: Expressos 251 y 250 y correu 261. Pera l' correu 260 serveixen los bitllets senzills sols pera Lleyda; pera las estacions intermitjas sols s' expendeixen bitllets de preu ordinari. En tots los trens s' admeten passatgers de las 3 classes.

Tots los trens s' deturan en l' Apeadero de la Rambla, escepte 'ls correus.

SENTIT COMÚ

Los representants de la Cambra de Comers de Santander han quedat molt agradats del ministre cubá Sr. Dolz. La conferencia sigué pera posar fil á la agulla respecte á las relacions aranzelarias entre Cuba y Espanya. Y 'n quedaren agradats los senyors de la farina com n' haurian quedat agradats de segur los exportadors d' aqui si ab ell haguessen parlat de teixits y de sucores, de vins y de tabaco, de farinas y de café, sobretot si 'l Sr. Dolz no veyés en ells als humils llimiabotas d' en Navarro Reverter, als eterns servidors dels canovins, als furiosos unitaristas que durant anys y més anys han fet representar als productors catalans lo paper d' estiracordetas.

Perque, com se vestirán los cubans, si en tota la isla no hi ha un teler? Cóm beurán vi, si no tenen ni un cep? Com pastaran, si á Cuba no hi ha una espiga? Dels Estats Units, que travallan car y be; d' Inglaterra, que travallan car y be; de Fransa, que travallan car y be, si se 'n vesteixen, se 'n vestirán ab pitjors condicions que de Catalunya, que travalla barato y d' una manera passadora. De vi ni dels Estats Units, ni d' Inglaterra, ni casi de Fransa 'ls n' hi anirá una bota.

Donchs que 'ns toca fer pera assegurar la venda d' aquests productes y probar de salvar la introducció de farinas? Poca cosa: res més que no bestiejar. No fer pagar fcorregadissims drets al sucre perque uns quants senyors de Málaga volen agavellar ab las malas arts de la política y ab sucores de poca graduació lo mercat de la península; entregar al vici lo tabaco de Cuba aixís com are s' hi entrega lo de per tot arreu, inclós lo dels *Tocinos Unidos*, no carregar ab molts més drets que 'l seu valor la picadura y 'ls cigarros; y no fer lo mateix ab tot lo queproduheix aquella terra, que arribaria á ser una altre Argentina per la cría de bestiar podent sostenir molts milions de caps en sas esplendents pasturas, en aquesta manigua que es avuy la dalla de la mort per no haverla sabut rompre á cops de destral y ab la punxa de la reya.

Lo port de Barcelona es molt tentador pels cubans productors; no per los mantegayres y tenderets que un cop arriban á la Habana 's disfressan de lonjeros, creyentse fets uns Pere Graus, uns Pladellòrens, uns Samàs de Vilanova si las donan pels vins, ó uns altres papiolis per l' estil si la donan per teixits, per conservas ó per farinas. *Lonjeros!* Vesteix molt aixó de *lonjeros* encare que la Llotja enloch de ser de pedra picada sia d' avellaner y de regilla! Fa més fi que mantegayre, ó que palletayer y tenderet!

Los propietaris dels ingenis si fa no fa son com los pagesos d' aquí, no s' entenen de músicas: com més compradors millor. Fan com los vinyaters llavors del tractat de Fransa; com los propietaris de suredas sempre. Moros ó cristians velen que 'l vi y 'l euro pujin als núvols. S' han de ves-

tir, s' han de calsar, han de menjar cosas que no produheix la terra. Donchs lo mercat de Cuba serà per aquell que la tracti be, y serà més fàcilment per Espanya si no fa 'l ximple, perque las relacions son "vellas, perque 'l gust del vestit y del menjar es de lo que 's fa y 's cull aqui, perque molts dels hisendats encare son asturians, gallegos y catalans, perque 'l que no n' es ell n' eran los seus pares; perque nosaltres som més llaminers que 'ls alemanys y no tenim camps de remolatxas, perque som més viciosos que tothom y tenim sempre 'l puro als llabis per dirho ab certa finesa, perque no bevém cervesa ni te y molts prenen café dos cops dada dia.

Que 'ns ne faria poca de por de perdre 'l mercat de Cuba si Catalunya travallés per seu compte! Al puny lo tindriam aquell mercat. Y aixó que 'ls llimpiabotas d' en Navarro Reverter feren los possibles pera fersos odiosos als cubans: als autonomistas y als separatistas, als que manan avuy á las ciutats y als que manan avuy á las masias y als pobles; als que manarán definitivament allí, perque alló dels lonjeros s' ha acabat: no 'ls queda altre camí que tornarsen á Espanya y fer d' indiano ó Asturias ó d' americano á Canet: bon ofici; ben considerats; ab un Don fins per pendre xacolata y ab un munt de Fransas que 'ls esperan, per si tenen la humorada de negociejar ab carrils, com los americanos d' anys enderrera negociejavau per entretenirse ab mínas d' or que n' eixian per tot arreu hont las montanyas s' aixequessen dos cents pams de terra.

Aviat los tindriam tirats los nostres càlculs: indempnisiariam als andorrans, no per obligació, perque tenen lo bon gust de governarse tots sollets, sino per afecte, perque parlan com la lley de Deu mana, ab unas quantas pessetas per si 'ls hi feyam mal al tabaco d' allí casi tant fort de gust com la pell de poma; comprariam á preu de ferro vell la maquinaria d' en Miret que hi ha á Vich de quan volia fer de tot aquell pla un pa de sucre, y diriam á n' en Dolz: aqui 'l tens lo port de Barcelona; figúrat que es Hamburg, figúrat que es Marsella, figúrat que es Santa Creu de Tenerife. Y ell, á torna jornals, nos obriria 'ls ports de Cuba, perque ja se 'n faria càrrec de que 'ls fabricants no hi varen anar tots á Vallvidrera ab en Reverter, ni 'ls farinayres hi tenen cap culpa ab las ximplerias de l' any passat y d' are fa dos anys, ni 'l culliters de vi menos.

Y Barcelona fora un pom de flors, tindria un port que semblaria un bosch de barcos, y no 'n resultaria perjudicat de res tot lo pais, perque de lo que no podém fer ni farém may millor que n' entri forsa: com més ne vinga més barato ho menjarém. Per nosaltres las aduanas no tenen de ser un motillo de fer diners com creuhen los lliure-cambistas castellans. Ni drets fiscals ni drets de cap mena. Bacallá, per exemple, que 'n vinga per mar y per terra. Més bons arrossos podrán fer los pagesos y mes ne menjarán d' esqueixat ab tunyina y ab tomátechs. Iguals ab lo de Cuba á cambi de no fersos pagar res de lo que 'ns sobra; igual á lo de Suissa á

cambi de rebaixa en los vins clarets; igual als cuyros de la Argentina à cambi de manufacturas y vins negres.

Preu que ho va dir don Joan Permanyer al Ateneu. La autonomia 'ns salvará si la logrém, si es de debó. Los errors dels que, comensant per retallar la catifa hont hi plantà 'l peu don Alfons al desembarcar al moll de Barcelona, acabaren per creure que l' Anticrist havia baixat à Barcelona per dues vegadas en dos anys: quan lo de la inauguració de la Aduana y llavoras de Vallvidrera; los errors dels que, pera quedar be ab en Cánovas, se comprometian públicament en negocis y actes que eran antípatichs als cubans, s' haurán de curar cantant lo mea culpa si de moment la autonomia no 's dona per convicció à las nacionalitats històricas y si sols als que se la prenen à la violencia. Si en la autonomia hi cregués en Sagasta, ni 'l *mea culpa* tindrian de dir los fabricants. Tractarian d' aquella manera que 's tractan per tot arreu las cosas, lo mateix la compra d' un paquet d' agullas que un tractat de comers: tant ne vull tant te 'n dàré.

Y com à Cuba li convindria comprar y vendre y à Catalunya vendre y comprar, no necessitariam que 's hi fiqués lo gitano de la mitja unsa; aquell que dona 'ls fallos sense apelació y que no te altres estudis que se rrar tractes ab un «no hi poden dir res; ja está fet; lo matxo queda per tu y are anem à ca 'l Estevet à arreglarho tot dinant.»

Prous quein' hi hagut aquests anys de gitanos amagats entre Madrid y Barcelona; de gent que 'ns volian salvar partint la diferencia.

Qui cara veu cara honra.

(De *La Renaixensa*)

LA CATALANA

SOCIETAT DE SEGURS CONTRA L' INCENDI Y LAS EXPLOSIONS

A PRIMA FIXA,

domiciliada en Barcelona: Dormitori de S. Francesch, n.º 5.

EN LA CASA DE SA PROPIETAT.

Tant per son capital y reservas, que es de **30 millions**, com per esser l' única societat en un tot catalana de las de la seu indole, ha merescut la confiança del públich y sobre tot dels catalans amants de la terra, que no volen cercar fora de casa lo que en sa casa tenen de tota garantia, de manera que comptant 32 anys de vida en 31 Desembre 1896 tenia assegurats capitals que suman

550.741,848,06 PESSETAS

y ha pagat per 4.413 sinistres

5.803.943'11 PESSETAS.

Son Director es **D. Ferran de Belàs**, ex-diputat à Corts, Abogat y propietari.

LA CATALANA se troba representada en totas las poblacions importants d' Espanya.

En aquesta ciutat dirigirse à **D. Antoni de P. Capmany.—S. Joan, n.º 43.**

SECCIÓ RELIGIOSA

Sants d' avuy.—Sant Julià bisbe de Cuenca, donava las rendas de son bisbat als pobres y ell vivia de son treball; Sant Flavià mart; Sant Cirilo y Sant Valero bisbes y Sant Jaume ermitá.

La missa en honor de Sant Julià.

La Epistola es del cap. XX dels Fets dels apòstols.

Lo Evangelí es del cap. VI de Sant Mateu.

Parroquia de S. Feliu.—Missas per Antoni Gorina Lacot, per Domingo Cunillé, per Joan Costa Casablauca y Joseph Molins Voltà, à dos quarts de vuyt missa à Santa Llúcia per una persona devota.

Parroquia de la Concepció.—Desde las sis à las nou se celebrarán missas en lo altar de S. S. cada hora, y desde las nou à las onze cada mitja hora essent las tres últimas ab ofertori: totes aquelles missas serán en sufragi de l' ànima de Pau Gambús y Prats.

Notas oficiales

En lo Registre Civil d' aquesta ciutat s' han fet les següents inscripcions durant lo dia 27.

Naixements: Salvador Colomer Codina.—Joan Garriga Barba.

Defuncions: Jaume Feliu Serra, solter, 20 anys.—Catalina Valldaura Argemí, 8 anys.—Leonor Viloca Nunell, 5 mesos.

Matrimonis: Joan Prats Salvany ab Maria Camps Salas.

NOVÀS

Lo passat dimars al vespre, tingué lloc una reunió en lo local del Centre Obrer, secció de teixidors mecànichs, en la que hi foren invitades totes las societats sabadellenques.

La Junta de la Secció exposà als concurrents l' estat critich de la classe que representan fenòmeni avinent la miseria que s' acosta deguda no tants sols à la falta de feyna sinó à la rebaixa qu' han fet molts fabricants en los preus de la ma d' obra.

Convensudas las Societats representadas de la raha que 'ls assisteix en sas actuals queixas, sembla que s' acordà interinament la redacció d' un Manifest que dirigirà 'l Centre Obrer à la ciutat de Sabadell en lo quin exposarán las justas queixas de la classe obrera.

Com aquest assumpto pot donar joch prometem ocuparnosen detingudament quant sia l' hora, mentrestant nos enterem minuciosament de quan se refereix à qüestió de tanta trascendència.

En la nit del dimars passá á millor vida la senyora donya Antonia Sanmiquel (Q. E. P. D.) mare de nostres distingits amichs los coneguts metges don Vicents y Pau Sàmpere á quins accompanyém en lo desconsol qu' experimentan per tan sensible pérdua.

Segons llegim en los periódichs extrangers se tracta de il-luminar las travesias del Atlàntich per medi de 70 barcos fars que se estacionarán de 50 en 50 millas. Cada un d' aquests barcos estará provist de poderosos reflectors eléctrichs que il-luminarán la distancia intermitja y los dos costats en un radi de 46 kilómetros.

Després s' establirán altras vias marítimas de la mateixa classe entre 'ls grans ports y 'ls diversos continents. Los barcos-fars portarán cartells indicadors pera 'ls marinos.

Lo vinent diumenge dia 30 del corrent, comensará la devoció dels *Set diumenges de Sant Joseph* en la capella dels PP. Escolapis á las set del matí.

Ha mort á Barcelona despres d' una llarga malaltia la distingida, senyoreta donya Francisca Moliné y Brasés germana de nostre estimat amich y company don Ernest Moliné y Brasés.

No cal dir al bon amich quan sentim la pena que l' aclapara en aquets moments per la perduta dè sa estimada germana que 'a ben segur haura acullit lo bon Deu en sa santa gloria.

La suscripció oberta per las societats catòlicas del Bisbat de Barcelona pera erigir lo Cuart Misteri de dolor del Sant Rosari en lo cami de la Cova de Montserrat ha produhit fins avuy 3.194'05 pessetas.

Vista la instancia elevada per lo Foment del Travall Nacional, sollicitant que las pells de conill en brut deixin de considerarse com pells d' adorno y s' aforin per la partida 238 del aranzel, en lloc de la 242, interin se verifica la modificació del mateix y 's crehi una partida especial pera dita mercaderia y exposadas algunas consideracions, s' ha resolt que no es possible accedir lo solicitat, pero que 's tindrà en compte quan se procedeixi á la revisió del aranzel.

Lo gobernador civil de Barcelona ha convidat pera avuy, divendres, á las 11 del matí, en son despatg, á las personas de mes representació de

Barcelona, al objecte de celebrar una reunió magna pera constituir la junta d' auxilis qu' arbitri fondos pera socorrer als pobles inundats.

La prempsa extrangera s' ocupa ab molt elogi de la famosa tiple lleugera catalana senyora Huguet, que està fent una campanya brillant en lo Teatro Imperial de Varsovia.

L' Institut Agrícola Catalá de Sant Isidro ha rebut una comunicació de sa Comissió Permanent á Madrid dihent: que considerant mol just lo desitj que li expressá dé pregar al Gobern que 's servis concedir lo major auxili possible á la població agrícola de Catalunya, á fi de minvar sa trista situació, á causa de las darreras inundacions, havia visitat al Excm. senyor Ministre de la Gobernació una comissió composta per lo President Excm. senyor don Joseph Maluquer de Tirrell y 'ls senyors don Joseph Alvarez Mariño y don Manuel de Bofarull; havéntloshi manifestat lo propi senyor Ministre que 'l mateix dia de la visita passá al d' Hisenda un expedient pera la concessió d' un crèdit extraordinari de cincheentas mil pessetas; y que ademés procuraria 'l Gobern què 's realisessin obras d' utilitat pera los poblacions dampnificadas. Y afegeix lo senyor Maluquer que 's complavia en extrem en tronsmetre á la Junta Directiva del Institut ditas explícitas y satisfactorias declaracions.

La Associació catalanista de la costa de Llevant ha obert una suscripció pera socorre als dampnificats per las inundacions del Tordera y altres punts que tant han sufert de las darreras plujas.

PIANOS de totas classes, nous y usats. COMAS, Rambla, 93, casa de confiança.

F O N D A - S I M O N

Cuyna á la verdadera catalana; bonas habitacions pera familias y particulars; molta netedat y economia.

Espartería, 6, y Vidriería, 12. - (Born vell). - BARCELONA

Aquesta casa fá 62 anys que dona diariament la sopa als pobres.

TELEGRAMAS

Madrid, 27, 10'30 m.—S' han rebut à l' Habana telegramas donant compte de la entusiast i acullida tinguda pel general Blanco al arribar à Júcaro y dels grans preparatius que pera rebrel se fan à Manzanillo.

En las inmediacions de Cabañas ha sigut batuda per lo batalló de S. Quintin la partida del cabecilla Alonso à la qual acompañaban los restos de la Delgado. Resultaren morts 'l cabecilla Alonso y 9 insurrectes mes.

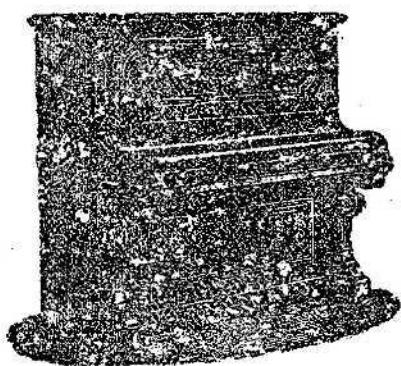
Madrid, 27, 2 t.—Ha arribat à Cádiz lo senyor Canalejas de regrés de l' Habana. Segons los telegramas rebuts, sembla que porta impresions optimistas del nou régime, lamentant únicament la trista situació dels soldats que no son prou atesos.

Presidit per la Reyna s' ha celebrat lo Consell de ministres. Lo senyor Sagasta exposà ab claritat lo que hi ha respecte l' envio del «Maine» à l' Habana. Quedà acordat definitivament que sia 'l creuher espanyol «Vizcaya», 'l barco que s' enviarà à visitar los Estats Units.

Hi hagut avuy aquí un xich d' escandal promogut pels estudiants ab motiu d' un article de «El Progreso». S' han calmat los ànims desseguida.

CAMBIS

Londres à 90 dias fetxa	33'25 d.
> à la vista.	33'65 p.
Paris. > >	33'50

Pianos nous y assegurats de tot defecte de construcció per 5 anys. Los nous se venen desde **150 duros** y son construits ab march de metall, bona pulsació y candeleros débiles.

Pianos usats n'hi hán 5 pera vendre, à preus econòmichs. Aquesta casa s' encarrega de tota classe de afinacions y reparacions.

— DIRIGIRSE A —

JOAN COMAS FAURA
Rambla, 93. — SABADELL

L' establiment de litografia, impremta y grabats de

===== **M. BROSSA** =====
s' ha trasladat en lo CARRER DE S. JOSEPH, 7.

Pianos. - Afinacions y reparacions
E. LLADO
===== Calderón, 18. — Sabadell =====

Imprenta y Encuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderón, 36.—SABADELL